

Boer en waterschap samen tegen de droogte

Het voorjaar is droger dan ooit. In Groningen proberen boeren en het waterschap de gevolgen te verzachten door meer aandacht te besteden aan de bodem.

GERDT VAN HOFSLLOT

De grond is keihard op de akkers in Uithuizen, op nog geen drie kilometer van de zeedijk. Regen hebben de akkerbouwers in de Uithuizerpolder vrijwel niet gezien de laatste tijd. Toch staat de wintertarwe er goed bij. „Wintertarwe kan heel veel hebben. Als de plant maar door de harde kleikorst heen is. Dan redt 'ie het wel”, zegt boer Klaas Nienhuis (41) uit Uithuizen.

Hij maakt zich op korte termijn geen al te grote zorgen over de droogte. Maar wat als het tekort aan neerslag groter wordt? Neemt de opbrengst van zijn akkers en die van veel collega boeren dan af met alle gevolgen van dien?

Nienhuis kijkt samen met hydroloog Johan Noordzij (33) van waterschap Noorderzijlvest naar de in de wind deinende aren. De sloot langs de tarweakker staat helemaal droog. „Eigenlijk hebben we het hier in Noord-Groningen redelijk getroffen. We mogen nog beregenen, al wordt dat wel moeilijker. Er zijn delen van het land waar boeren dat niet meer mogen door de droogte.”

Dat bevestigt Noordzij. „Op de hoge zandgronden zijn de problemen door de droogte ernstiger. Op verschillende plekken zijn sproeiverboden afgekondigd. Noorderzijlvest kan nog steeds water aanvoeren. Maar hoe lang nog? We moeten ons voorbereiden op een tijd dat we misschien geen water meer via het IJsselmeer naar ons gebied kunnen halen om het peil hier te verhogen”, zegt de hydroloog.

Mede daarom is het waterschap met het project Spaarbodem begonnen. Met zestig akkerbouwers in Groningen wil Noorderzijlvest onderzoeken of hun gronden water beter vast kunnen houden, zodat boeren bij droogte niet in de problemen komen. Omgekeerd kan er bij extre-

Boer Klaas Nienhuis uit Uithuizen doet mee aan het droogteproject Spaarbodem van waterschap Noorderzijlvest. Samen met hydroloog Johan Noordzij van het waterschap kijkt hij naar zijn land. FOTO CORNÉ SPARIDAENS

me neerslag meer water worden opgeslagen in de bodem, zodat er minder hoeft te worden weggepompt en wateroverlast kan worden voorkomen. Nienhuis is een van de deelnemers.

Spaarbodem richt zich ook op het tegengaan van de verzilting, iets waar veel boeren in de kuststreek mee te maken hebben. De bodem wordt in het project gezien als een spaarpot voor zoet water. Het gaat trouwens met een fors deel van de Nederlandse landbouwbodems niet goed. De helft kampt met verdichting door het gebruik van zware machines en intensieve bewerkingen. Planten hebben moeite met wortelen en het bodemleven laat te wensen over.

Neerslag zakt door het in elkaar drukken van de grond niet snel genoeg in de bodem, waardoor plassen op het land blijven staan en regenwater te snel naar de sloot stroomt. Zo gaan zoet water en meststoffen

verloren. Soms spoelen restanten van gewasbeschermingsmiddelen en mest ongewenst in het oppervlaktewater na een stortbui.

„Ik moet tegenwoordig wel meer doen om de grond op niveau te houden. De bodem verdicht meer en is lastiger bewerkbaar”, zegt Nienhuis. Hij verbouwt op zijn 155 hectare kleien zavelgrond aardappelen, uien, wortels, graan en bieten. „Spaarbodem is voor mij interessant omdat er kennis wordt uitgewisseld met collega-boeren. Dat gaat onder meer via een WhatsApp-groep. En ik ben met een adviseur het land opgegaan om de grond te bekijken op drie verschillende percelen.”

Voor hij in het voorjaar zijn land op rijdt met de ploeg, pakt Nienhuis zelf eerst ook een schep om te kijken hoe de vlag er op de akkers bij hangt. „Dat is de kunst: op het juiste moment de akker op gaan. Je komt vaak te vroeg”, zegt hij. Als de grond te nat is zakt hij weg en richt je schade aan

de bodem aan. „Dan rij je de grond stuk.” Maar te lang wachten met de werkzaamheden kan ook verkeerd uitpakken. „Dan moet je soms oogsten in de regen.”

Grond moet een betere sponswerking krijgen, zegt Noordzij. „Hoe meer zoet water in de grond kan worden geborgen, hoe beter. Als je op een akker van een hectare vijf millimeter water meer kan opslaan, praat je over 50.000 liter op een hectare. Dat is een substantiële hoeveelheid. Je kunt wateroverlast zo beter voorkomen en je hebt een waardevolle buffer van zoet water in tijden van droogte.”

Maar als de akker te nat is, kan Nienhuis er dus niet aan de slag met zijn materieel. „Je moet dat afstemmen met de boer. Het waterpeil is een fijn samenspel tussen boer en waterschap”, weet de hydroloog.

Verdichting van de grond kunnen boeren voorkomen door bijvoorbeeld hun tractoren met brede ban-

den uit te rusten met een lage spanning, waardoor de tractor de aarde minder in elkaar drukt. Soms is diep ploegen ook niet nodig en kan met andere technieken worden volstaan, waardoor het bodemleven minder schade oploopt. Het toevoegen van organische stoffen verbetert de grond en zorgt voor een betere sponswerking.

Bijkomend voordeel van grond met een goede bodemstructuur is dat Nienhuis zijn akkers minder hoeft te bespuiten. Bij een flinke bui spoelt alles dan niet in de sloot. „Je wilt zo weinig mogelijk spuiten. Elke keer als je spuit, zet je de planten eerst even stil, ze hebben tijd nodig om bij te komen. Hoe minder je spuit, hoe beter. En de natuur moet het voor je doen”, zegt Nienhuis.

Hij is tevreden over de samenwerking met Noorderzijlvest. „Je hebt elkaar nodig. Zij willen wat, wij willen wat. Om het met premier Rutte te zeggen: we doen het samen.”

KEI-week werkt aan online welkom voor eerstejaars

FRANK VON HEBEL

GRONINGEN Wel of geen corona: de KEI-week gaat door. Geen grote feesten die tot in de kleine uurtjes duren en ook geen KEI-parade, maar een online welkom.

Het bestuur van de KEI-week (Commissie Eerstejaars Introductie) heeft het drukker dan ooit, hoewel het van 10 tot en met 14 augustus een stuk stiller in de binnenstad zal zijn dan tijdens de voorgaande 51 edities. De grootste uitdaging: hoe recht te

doen aan een introductieweek waarin het er vooral om draait dat eerstejaars studenten van de Rijksuniversiteit Groningen, de Hanzehogeschool en andere onderwijsinstellingen elkaar en de stad een beetje leren kennen?

Antwoord: online. „Het programma staat nog niet helemaal vast, maar duidelijk is wel dat voor zowel het informerende als het sociale aspect van de KEI-week een onlineplatform wordt gemaakt”, zegt voorzitter Floris Ganzeboom van het dagelijks bestuur. „Er komt een weekpro-

gramma met activiteiten vanaf 's middags tot 's avonds. Er zijn onder meer symposia met informatie over bijvoorbeeld het studentenleven in de stad en onderwerpen als carrière, seks, drugs, alcohol en stress onder studenten. Een groot feest zit er niet in, maar we zitten wel bijvoorbeeld te denken aan het livestreamen van een dj die ergens op een mooie locatie in de stad staat te draaien.”

De deelnemers, voorgaande jaren waren dat er gemiddeld vijfduizend, worden net als anders in KEI-groepjes ingedeeld. „En er komen ook

weer KEI-leiders om ze te begeleiden. Maar we hebben nog geen duidelijkheid of er dit jaar weer vijfduizend studenten aan de KEI-week meedoen. Als je kijkt naar het aantal inschrijvingen bij de onderwijsinstellingen dan loopt het net als anders. Maar het blijft koffiedik kijken.”

De inschrijftermijn voor studenten is met een maand verlengd en loopt tot 1 juni.

De KEI-week is ook hét moment voor studentenverenigingen om nieuwe leden te werven. „Ook zij

krijgen een belangrijke plek op het online-platform.”

Vindicat werft 30 procent van de nieuwe leden via de KEI-week. „De meeste aanmeldingen krijgen we van studenten die een familielid of vriend hebben die lid is geweest”, legt rector Floris Hamann uit.

„We laten onder meer filmpjes maken waarin we uitleggen wat voor vereniging we zijn. We zijn ook bezig om te kijken of we toch niet met een speciaal schema een rondleiding langs onze verenigingsgebouwen kunnen doen.”